

MAI 1 – 1. a 2. cvičení

I. Spočetné množiny:

Zopakujte si, co znamená, že množina M je spočetná.

Dokažte:

1. Necht' množiny A, B jsou spočetné, pak také množina $A \times B$ je spočetná.
Necht' množiny $A_1, A_2, \dots, A_n$ jsou spočetné, pak také množina $A_1 \times A_2 \times \dots \times A_n$ je spočetná.
2. Množina všech uspořádaných n -tic racionálních čísel ($n \in \mathbb{N}, n \geq 2$) je spočetná.
3. Sjednocení konečně mnoha nebo spočetně mnoha spočetných množin je spočetná množina.
4. Množina všech konečných posloupností prvků dané spočetné množiny je spočetná.
5. Množina všech polynomů s racionálními koeficienty je spočetná.

II. Supremum a infimum množiny v $\mathbb{R}$:

1. Zopakujte si definici suprema, infima, maxima a minima množiny v $\mathbb{R}$, také větu o supremu (infimu).
2. Uveďte příklad množiny, která má supremum a nemá maximum; může mít množina maximum, ale ne supremum? Uveďte příklad množiny, která supremum nemá.
3. Najděte (v $\mathbb{R}$) supremum, infimum, maximum, minimum (pokud existují) následujících množin:

$$\text{a) } A_1 = \left\{ \frac{1}{n}; n \in \mathbb{N} \right\}; \quad A_2 = \left\{ 1 - \frac{1}{n^2}; n \in \mathbb{N} \right\}; \quad A_3 = \left\{ \frac{n-1}{n}; n \in \mathbb{N} \right\}; \quad A_4 = \left\{ \frac{n+(-1)^n}{n}; n \in \mathbb{N} \right\};$$

$$A_5 = \left\{ n^{(-1)^n}; n \in \mathbb{N} \right\}; \quad A_6 = \left\{ \frac{p}{p+q}; p, q \in \mathbb{N} \right\};$$

$$\text{b) } B_1 = \left\{ n^2 - m^2; m, n \in \mathbb{N} \right\}; \quad B_2 = \left\{ n^2 - m^2; m, n \in \mathbb{N}, n > m \right\}; \quad B_3 = \left\{ n^2 - m^2; m, n \in \mathbb{N}, n \leq m \right\};$$

$$\text{c) } C_1 = \left\{ 2^{-n} + 3^{-n}; n \in \mathbb{N} \right\}; \quad C_2 = \left\{ 2^{-n} + 3^{-n}; n \in \mathbb{Z} \right\};$$

$$\text{d) } D_1 = \left\{ \sin x; x \in [0, 2\pi] \right\}; \quad D_2 = \left\{ \sin x; x \in (0, 2\pi) \right\}; \quad D_3 = \left\{ \sin x; x \in (0, \pi) \right\}; \quad D_4 = \left\{ \sin x \cdot \cos x; x \in \mathbb{R} \right\};$$

$$\text{e) } E = \left\{ q < \sqrt{3}; q \in \mathbb{Q} \right\}.$$

4. Ukažte, že pro neprázdné množiny A, B reálných čísel platí: $(\forall a \in A \forall b \in B : a \leq b) \Rightarrow (\sup A \leq \inf B)$.

5. Necht' podmnožiny A, B množiny reálných čísel jsou neprázdné a omezené. Co lze říci o supremu a infimu množin

$$\text{a) } A \cup B; \quad \text{b) } A \cap B; \quad \text{c) } A + B = \{a + b; a \in A \wedge b \in B\}; \quad \text{d) } -A = \{-a; a \in A\}.$$

III. Nekonečné posloupnosti (zopakujte si definici posloupnosti reálných čísel):

1. Co znamená, že posloupnost je omezená shora, resp. omezená zdola, resp. omezená?

Zopakujte také definice: posloupnost je rostoucí, resp. neklesající, resp. klesající, resp. nerostoucí.

Vyšetřete, zda některou z těchto vlastností mají posloupnosti:

$$\text{a) } \left\{ \frac{1}{n} \right\}; \quad \text{b) } \left\{ \frac{(-1)^n}{n} \right\}; \quad \text{c) } \left\{ \frac{n-1}{n+1} \right\}; \quad \text{d) } \left\{ \sqrt{n+1} - \sqrt{n} \right\}; \quad \text{e) } n \cdot (\sqrt{n^2+1} - n);$$

$$\text{e) } \left\{ q^n \right\} \quad \text{pro (i) } q \in (-1, 1), \quad \text{(ii) pro } q \in (1, \infty), \quad \text{(iii) pro } q \leq -1.$$

2*. a) Ukaŕte, ŕe rekurentnĕ definovaná posloupnost $\{a_n\}$, kde $a_1 = \sqrt{2}$, $a_{n+1} = \sqrt{2 + a_n}$ je rostoucí a shora omezená.

b) Ukaŕte, ŕe rekurentnĕ definovaná posloupnost $\{a_n\}$, kde $a_1 = 10$, $a_{n+1} = 6 - \frac{5}{a_n}$ je klesající a zdola omezená.

A třeba i

IV. Tĕleso reálných čísel (a cvičení důkazů):

1. Dokaŕte následující tvrzení:

a) Je-li $x \in \mathbb{R}, x \neq 0$, pak opačný prvek $-x$ a inverzní prvek x^{-1} jsou určeny jednoznačně;

b) $\forall x \in \mathbb{R}: 0 \cdot x = 0$;

c) $\forall x, y \in \mathbb{R}: (-x) \cdot (-y) = x \cdot y$;

d) $\forall x \in \mathbb{R}: -(-x) = x$, $-x = (-1) \cdot x$;

e) $\forall x, y \in \mathbb{R}: (-x) \cdot y = -(x \cdot y) = x \cdot (-y)$.

2. Dokaŕte:

a) $0 < 1$; b) $0 < x \Rightarrow 0 < x^{-1}$; c) $x \neq 0 \Rightarrow 0 < x \cdot x$; d) $0 < x \Rightarrow -x < 0$;

e) $x < y \Rightarrow -x > -y$; f) $x < 0 < y \Rightarrow x \cdot y < 0$.